

Tekst jednolity Regulaminu Sądu Polubownego Profesjonalnej Ligi Piłki Siatkowej

REGULAMIN

Sądu Polubownego

Profesjonalnej Ligi Piłki Siatkowej

Na podstawie § 67 i 69 Regulaminu Profesjonalnego Współzawodnictwa w Piłce Siatkowej stanowi się, co następuje:

DZIAŁ I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Sąd Polubowny Profesjonalnej Ligi Piłki Siatkowej zwany w dalszej części niniejszego statutu "Sądem Polubownym", jest samodzielną jednostką organizacyjną działającą przy spółce Profesjonalna Liga Piłki Siatkowej S.A., zwanej dalej Organizatorem, powołaną do niezawisłego i bezstronnego rozstrzygnięcia, w trybie postępowania polubownego, sporów o prawa majątkowe wynikających ze stosunków prawnych związanych z działalnością w zakresie sportu profesjonalnego, których stroną są - w rozumieniu Regulaminu Profesjonalnego Współzawodnictwa w Piłce Siatkowej - Kluby, Zawodnicy, członkowie Sztabów szkoleniowych, Działacze, Zarządzający, PZPS, sponsorzy lub partnerzy Ligi lub inne podmioty związane z rozgrywkami i zawodami profesjonalnymi

§ 2

Sąd Polubowny może rozpatrywać także inne spory poddane jego kognicji przez wszystkie strony sporu, o ile właściwe przepisy prawa nie stanowią inaczej.

§ 3

Sąd Polubowny jest niezależny w zakresie orzecznictwa od Organizatora.

DZIAŁ II ORGANIZACJA SĄDU POLUBOWNEGO

Rozdział 1 Skład Sądu Polubownego

Oddział 1 Postanowienia ogólne

§ 4

Sąd Polubowny tworzą:

- 1) Prezes Sądu Polubownego,
- 2) Arbitrzy,
- 3) Sekretarz.

Oddział 2 Prezes Sądu Polubownego i jego Zastępca

§ 5

1. Prezesa Sądu Polubownego, zwanego dalej Prezesem, powołuje Kolegium Arbitrów ze swojego składu spośród osób posiadających wyższe wykształcenie prawnicze. Wybór Prezesa następuje zwykłą większością głosów oddanych.
2. Kadencja Prezesa trwa cztery lata. Z ważnych przyczyn Prezes może być odwołany przez Kolegium Arbitrów przed upływem kadencji.

§ 6

1. Prezes kieruje pracami Sądu Polubownego i podejmuje wszelkie czynności konieczne do wykonywania sądownictwa polubownego, o ile nie są one w niniejszym regulaminie zastrzeżone dla innych osób.
2. Prezes reprezentuje Sąd Polubowny na zewnątrz.
3. Pełnienie funkcji Prezesa nie wyłącza możliwości uczestnictwa w postępowaniu polubownym w charakterze Arbitra lub Superarbitra, z wyjątkiem postępowań, w których zgodnie z niniejszym regulaminem Arbitra powołuje Prezes.

Oddział 3 **Arbitrzy**

§ 7

1. Arbitrami są wyłącznie osoby wpisane na Listę Arbitrów Sądu Polubownego zwaną dalej Listą Arbitrów. Wszyscy Arbitrzy stanowią Kolegium Arbitrów.
2. Listę Arbitrów prowadzi Prezes. Skreślenie z Listy Arbitrów stanowi wyłączną kompetencję Prezesa. W razie braku Prezesa listę Arbitrów prowadzi Organizator.
3. Arbitrem Sądu Polubownego może być osoba fizyczna, posiadająca obywatelstwo polskie, mająca pełną zdolność do czynności prawnych, która:
 - 1) posiada wyższe wykształcenie prawnicze, lub
 - 2) przez okres co najmniej 2 lat bezpośrednio poprzedzający wpisanie na Listę Arbitrów była zawodnikiem, trenerem, działaczem lub w inny sposób pozostawała bezpośrednio związana z wyczynowym współzawodnictwem w piłce siatkowej.

§ 8

1. Na Listę Arbitrów wpisuje się:
 - 1) dwadzieścia osób wskazanych przez Organizatora,
 - 2) dziesięć osób wskazanych przez PZPS,spełniających wymogi określone w ust. 3 paragrafu poprzedzającego.
2. Przynajmniej dziesięciu Arbitrów wpisanych na Listę Arbitrów powinny stanowić osoby z wyższym wykształceniem prawniczym.
3. W razie skreślenia Arbitra z Listy Arbitrów, nowy Arbiter wpisany w jego miejsce wskazywany jest przez podmiot, który wskazał Arbitra skreślonego.

§ 9

Sekretarz, a w razie jego braku Organizator, udostępnia do wglądu Listę Arbitrów na pisemny wniosek osoby, która uprawdopodobni, iż może toczyć spór w postępowaniu przed Sądem Polubownym.

§ 10

1. Do rozpoznania sporu przed Sądem Polubownym może być powołany wyłącznie Arbiter wpisany na Listę Arbitrów.
2. Arbiter wpisany na Listę Arbitrów nie może, pod rygorem skreślenia z Listy Arbitrów, uchylić się od rozpoznania sprawy, jeżeli został powołany do składu orzekającego sądu.
3. Z ważnych powodów, na wyłączny wniosek Arbitra, Prezes może zwolnić Arbitra od obowiązku orzekania.

§ 11

1. Arbitrzy są niezawiśli.
2. Arbitrzy są obowiązani pełnić swą funkcję bezstronnie, zgodnie ze swoją najlepszą wolą i wiedzą.
3. Arbitrzy nie są przedstawicielem żadnej ze stron.

§ 12

1. Arbiter jest wyłączony z rozpoznania sprawy, jeżeli zachodzi zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego okoliczność wyłączająca sędziego z mocy ustawy.
2. Niezależnie od przyczyn określonych w ust. 1 Arbiter może być wyłączony na własny wniosek lub wniosek strony, jeżeli między nim a jedną ze stron zachodzi stosunek tego rodzaju, że mógłby wywołać wątpliwość co do bezstronności Arbitra.
3. Wniosek o wyłączenie Arbitra rozpoznaje Prezes, a w przypadku, gdy wniosek jego dotyczy – Kolegium Arbitrów Sądu Polubownego.
4. Pisemny wniosek o wyłączenie Arbitra Prezes doręcza stronie, która wyznaczyła Arbitra, wzywając ją do wniesienia odpowiedzi i wyznaczenia - na wypadek ewentualnego uwzględnienia wniosku - innego Arbitra.

Oddział 4 ***Sekretarz***

§ 13

1. Sekretarz wyznaczany jest przez Prezesa. W razie niemożności pełnienia funkcji przez Sekretarza, Prezes może powierzyć obowiązki Sekretarza w konkretnej sprawie osobie godnej zaufania.
2. Sekretarz podlega Prezesowi i wykonuje wyznaczone przez niego zadania. W szczególności Sekretarz odpowiedzialny jest za pobieranie opłat, wyznaczanie terminów rozpraw, obsługę biurową, wyznaczanie protokolantów, zawiadomienia stron, przechowywanie akt.

§ 14

Sekretarz pełni swe funkcje w ramach sekretariatu Sądu Polubownego, którego pracami kieruje.

Rozdział II **Siedziba Sądu Polubownego**

§ 15

1. Siedzibą Sądu Polubownego jest Warszawa.
2. Posiedzenia Sądu Polubownego odbywają się w siedzibie Organizatora lub w miejscu przez niego wskazanym na terenie Warszawy.
3. Wyznaczenie posiedzenia poza Warszawą możliwe jest wyłącznie za zgodą stron. Decyzje w tym względzie podejmuje skład orzekający, a przed jego ukonstytuowaniem – Prezes.

DZIAŁ III POSTĘPOWANIE

Rozdział 1 Zasady ogólne

§ 16

Sąd Polubowny jest właściwy do rozpoznania sprawy i rozstrzygnięcia sporu, jeśli strony sporu poddały go na piśmie kognicji tego sądu (zapis na sąd polubowny).

§ 17

Wyrok sądu polubownego oraz ugoda przed nim zawarta mają moc prawną na równi z wyrokiem sądu państwowego lub ugodą przed takim sądem zawartą, po stwierdzeniu przez sąd państwowy ich wykonalności.

§ 18

Orzekając w sprawie Arbitrzy biorą pod uwagę obowiązujące przepisy prawa, treść wiążących strony umów oraz ustalone zwyczaje. Za zgodą stron wyrażoną na piśmie Arbitrzy mogą orzekać na zasadzie słuszności (*ex boni et aequi*), jednakże rozstrzygnięcia nie mogą naruszać zasad praworządności Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 19

Skład orzekający ma obowiązek działania w sposób bezstronny, umożliwiając stronom właściwe przedstawienie okoliczności istotnych dla obrony ich praw. Strony mają prawo przedstawienia wszystkich okoliczności, które uważają za istotne dla obrony swoich praw.

§ 20

Rozpatrując sprawy, Sąd Polubowny kieruje się zasadą koncentracji dowodów i szybkości postępowania.

§ 21

1. Postępowanie przed Sądem Polubownym odbywa się przy drzwiach zamkniętych.
2. Na sali rozpraw mogą być obecni: strony, interwenienci uboczni, ich pełnomocnicy oraz osoby wezwane przez Sąd Polubowny.
3. Akta spraw udostępnia się wyłącznie stronom, interwenientom ubocznym i ich pełnomocnikom procesowym.
4. Arbitrzy, Superarbitrzy, Sekretarz i protokolanci obowiązani są do zachowania całkowitej tajemnicy o przebiegu postępowania przed Sądem Polubownym oraz o wszystkich okolicznościach sprawy, o których dowiedzieli się w związku z postępowaniem.

§ 22

Postępowanie przed Sądem Polubownym jest pisemne.

§ 23

Językiem urzędowym Sądu Polubownego jest język polski. Jeżeli sprawa toczy się z udziałem podmiotu zagranicznego, w razie potrzeby Prezes Sądu zapewni udział w rozprawie biegłego tłumacza przysięgłego. Wszelkie pisma i dokumenty w językach obcych powinny być załączane wraz z ich tłumaczeniem na język polski.

§ 24

Każdy kto występuje przed Sądem Polubownym, obowiązany jest do zachowania powagi i należnego Sądowi szacunku.

§ 25

1. W każdym stadium postępowania strony mogą zawrzeć ugodę czyniąc sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi sporu.
2. Jeżeli w toku postępowania strony zawrą ugodę skład orzekający może uczynić jej treść treścią wyroku.
3. Koszty postępowania zakończone ugodą, znoszą się wzajemnie, chyba że strony w ugodzie postanowią inaczej.

Rozdział II

Pisma procesowe i doręczenia

§ 26

1. Pisma w toku postępowania powinny zawierać:
 - 1) oznaczenie stron,
 - 2) sygnaturę sprawy,
 - 3) treść wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności;
 - 4) podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika;
 - 5) wymienienie załączników.
2. Wszystkie dołączane do pozwu i pism procesowych wnoszonych do Sądu Polubownego dokumenty powinny być w oryginale bądź uwierzytelnionym odpisie. Uwierzytelnienia może dokonać adwokat lub radca prawny działający w imieniu strony; jednakże na żądanie Prezesa lub składu orzekającego strony są obowiązane okazać oryginały dokumentów złożonych w odpisach.
3. Pisma powinny być składane w Sądzie Polubownym bądź przesyłane listem poleconym. Pisma mogą być wnoszone także faxem, jeżeli strona która nadała fax potwierdzi fakt jego nadania wobec składu orzekającego na najbliższym posiedzeniu.

§ 27

1. Odpis każdego pisma wnoszonego do Sądu Polubownego, z wyjątkiem pozwu, będzie niezwłocznie doręczony przez stronę wnoszącą każdemu z uczestników postępowania występujących po stronie przeciwnej.
2. Do każdego pisma wnoszonego do Sądu Polubownego, z wyjątkiem pozwu, należy dołączyć dowód doręczenia go osobom występującym po stronie przeciwnej.

§ 28

1. Każde pismo uważa się za doręczone, jeżeli zostało wręczone adresatowi w siedzibie Sądu Polubownego lub wysłane listem poleconym na podany adres do doręczeń. W braku odmiennego dowodu doręczenie uważa się za dokonane odpowiednio w dniu wręczenia pisma adresatowi lub czternastego dnia od jego wysłania.
2. W razie nie podania przez stronę adresu do doręczeń i nieobecności strony w siedzibie Sądu Polubownego, pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, który następuje w terminie 7 dni od złożenia pisma do akt.

Rozdział 3

Terminy

§ 29

1. Wszystkie terminy przewidziane w niniejszym regulaminie dla czynności Sądu Polubownego lub osób wchodzących w jego skład mają charakter instrukcyjny i w razie konieczności mogą ulec wydłużeniu.
2. Wszystkie terminy przewidziane w niniejszym regulaminie dla czynności stron są wiążące, a ich niedotrzymanie powoduje bezskuteczność czynności podjętej po upływie terminu.
3. Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, Superarbiter, a przed ukonstytuowaniem się składu orzekającego – Prezes, na uzasadniony wniosek tej strony postanowi przywrócenie terminu.

§ 30

Oddanie pisma procesowego w polskim urzędzie pocztowym jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Polubownego.

Rozdział 4

Strony i ich pełnomocnicy

§ 31

Stroną w postępowaniu przed Sądem Polubownym może być wyłącznie osoba wymieniona w § 1 lub § 2 niniejszego regulaminu.

§ 32

1. Strony mogą działać przed Sądem Polubownym osobiście bądź przez pełnomocników. Jednakże strona mająca swą siedzibę za granicą obowiązana jest obrać sobie pełnomocnika do doręczeń w Polsce; jeżeli tego nie uczyni przy pierwszej czynności procesowej, czynność uznana będzie za niebyłą.
2. Pełnomocnik obowiązany jest przy pierwszej czynności dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub uwierzytelniony przez notariusza odpis pełnomocnictwa.
3. Adwokat i radca prawny mogą sami uwierzytelnić odpis udzielonego im pełnomocnictwa

Rozdział 5

Interwencja uboczna

§ 33

1. Osoba wymieniona w § 1 lub § 2 niniejszego regulaminu mająca interes prawny w tym, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść jednej ze stron, może w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy przystąpić do tej strony.
2. Wstąpienie swe do sprawy interwenient uboczny powinien zgłosić w piśmie, w którym poda, jaki ma interes prawny we wstąpieniu i do której ze stron przystępuje. Pismo to należy doręczyć Sądowi Polubownemu i obu stronom.
3. Wraz z wniesieniem pisma interwenient uboczny uiszcza opłatę arbitrażową i kancelaryjną w wysokości połowy tych opłat należnych w sprawie od powoda.

§ 34

1. Każda ze stron może zgłosić opozycję przeciwko wstąpieniu interwenienta ubocznego, jednakże nie później niż przy rozpoczęciu najbliższej rozprawy.
2. Skład orzekający oddali opozycję po przeprowadzeniu co do niej rozprawy, jeżeli interwenient uprawdopodobni, że ma interes prawny we wstąpieniu do sprawy.
3. Mimo wniesienia opozycji interwenient uboczny bierze udział w sprawie, dopóki opozycja nie zostanie uwzględniona. W razie uwzględnienia opozycji czynności interwenienta ubocznego uważane będą za niebyłe, a interwenientowi zwraca się dwie trzecie uiszczonej przez niego opłaty arbitrażowej.

§ 35

1. Interwenient uboczny jest uprawniony do wszelkich czynności procesowych dopuszczalnych według stanu sprawy. Nie mogą one jednak pozostawać w sprzeczności z czynnościami i oświadczeniami strony, do której przystąpił.
2. Interwenientowi ubocznemu należy od chwili jego wstąpienia do sprawy doręczać, tak jak stronie, pisma procesowe, zawiadomienia o posiedzeniach sądowych, jak też wyroki.

Rozdział 6 Przebieg postępowania

Oddział 1 Wszczęcie postępowania

§ 36

Wszczęcie postępowania następuje poprzez wniesienie pozwu do Sądu Polubownego.

§ 37

1. Pozew powinien zawierać:
 - 1) oznaczenie stron z podaniem ich siedziby i adresu do doręczeń powoda,
 - 2) określenie wartości przedmiotu sporu,
 - 3) dokładne określenie żądania,
 - 4) zwięzłe przedstawienie stanu faktycznego,
 - 5) wnioski dowodowe, których przeprowadzenia domaga się powód,
 - 6) wskazanie podstawy prawnej dla właściwości Sądu Polubownego,
 - 7) wskazanie Arbitrów do składu orzekającego,
 - 8) oświadczenie, iż powodowi znana jest treść niniejszego regulaminu,
 - 9) wymienienie załączników,
 - 10) podpis powoda lub jego pełnomocnika,
 - 11) odpisy pozwu wraz z załącznikami po jednym dla każdego z uczestników postępowania występujących po stronie przeciwnej.
2. Strona wnosząca pozew zobowiązana jest zawrzeć w pozwie wszystkie twierdzenia i dowody na ich poparcie, względnie stosowne wnioski dowodowe, pod rygorem ich pominięcia w dalszym postępowaniu.
3. Jeżeli właściwość Sądu Polubownego wynika z umowy między stronami, umowa ta powinna być dołączona do pozwu w oryginale bądź uwierzytelnionym przez notariusza odpisie.

§ 38

1. W zakreślonym przez Prezesa terminie strona pozwana obowiązana jest wnieść odpowiedź na pozew.

2. Odpowiedź na pozew powinna zawierać:
 - 1) oznaczenie stron z podaniem ich siedziby i adresu do doręczeń pozwanego,
 - 2) ewentualne zastrzeżenia co do określenia w pozwie wartości przedmiotu sporu,
 - 3) ustosunkowanie się do żądania pozwu,
 - 4) ustosunkowanie się do stanu faktycznego przedstawionego w pozwie,
 - 5) wnioski dowodowe, których przeprowadzenia domaga się pozwany,
 - 6) stanowisko pozwanego co do podstawy prawnej dla właściwości Sądu Polubownego,
 - 7) wskazanie Arbitrów do składu orzekającego,
 - 8) oświadczenie, iż pozwanemu znana jest treść niniejszego regulaminu,
 - 9) wymienienie załączników,
 - 10) podpis powoda lub jego pełnomocnika,
3. Strona pozwana zobowiązana jest zawrzeć w odpowiedzi na pozew wszystkie twierdzenia i dowody na ich poparcie, względnie stosowne wnioski dowodowe, pod rygorem ich pominięcia w dalszym postępowaniu.
4. Niewniesienie w terminie odpowiedzi na pozew nie wstrzymuje dalszego biegu sprawy.

§ 39

1. Najpóźniej w odpowiedzi na pozew, pozwany może wnieść powództwo wzajemne, o ile jego rozpoznanie należy do właściwości Sądu Polubownego a roszczenie wzajemne pozostaje w związku z roszczeniem powoda albo nadaje się do potrącenia.
2. Do pozwu wzajemnego stosuje się wszystkie przepisy niniejszego regulaminu, z tym zastrzeżeniem, że powództwo wzajemne jest rozpatrywane przez skład orzekający, który ukonstytuował się do rozpatrzenia pozwu głównego.

§ 40

1. Jeżeli pozew zawiera braki formalne Prezes wezwie stronę, pod rygorem zwrócenia tego pisma, do poprawienia lub uzupełnienia go w terminie 7 dni. Po bezskutecznym upływie tego terminu Prezes zwraca pozew stronie.
2. Brak wskazania Arbitra nie stanowi braku formalnego pozwu. W takim przypadku stosuje się § 44 ust. 3 niniejszego regulaminu.
3. Pozew zwrócony nie wywołuje żadnych skutków związanych z wniesieniem go do Sądu Polubownego.
4. Pozew uzupełniony w terminie wywołuje skutki od chwili jego wniesienia.
5. Prezes może aż do czasu ukonstytuowania składu orzekającego nałożyć na strony obowiązek przedstawienia dowodów, informacji lub złożenia oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej.

§ 41

1. Po prawidłowym wniesieniu pozwu Prezes wzywa powoda do uiszczenia w terminie 7 dni opłat, o których mowa w § 65 ust. 1 i 2.
2. W przypadku niewpłacenia w określonym terminie całości opłat sprawę uznaje się za nie wszczętą. Wniesienie opłaty w późniejszym terminie uznaje się za wszczęcie sprawy w dacie dokonania wpłaty.
3. Po wniesieniu opłat, Prezes doręcza odpis pozwu stronie pozwanej, wzywając ją do wniesienia odpowiedzi na pozew i pouczając o możliwości uzyskania do wglądu niniejszego regulaminu, otrzymania jego odpisu oraz możliwości uzyskania do wglądu Listy Arbitrów.

§ 42

1. Pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku.
2. Pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, związanych z wytoczeniem powództwa.

Oddział 2 **Skład orzekający**

§ 43

1. Sąd Polubowny rozpatruje sprawy i orzeka w składzie trzyosobowym. W przypadkach uzasadnionych szczególną zawilnością sprawy Prezes Sądu Polubownego może zarządzić rozpatrzenie sprawy w składzie pięciosobowym. W sprawie takiej większość pięciosobowego składu orzekającego powinni stanowić Arbitrzy posiadający wyższe wykształcenie prawnicze.
2. Każda ze stron wyznacza po jednym Arbitrze. Wyznaczenie Arbitrów przez powoda następuje w pozwie, a przez pozwanego w odpowiedzi na pozew.
3. Jeżeli strona nie wyznaczy Arbitra, zgodnie z postanowieniami niniejszego regulaminu Arbitr dla tejże strony wyznaczony zostanie przez Prezesa.
4. Superarbitr jest wyznaczany przez Prezesa.

§ 44

1. Gdy Arbitr uchyli się od wykonania swego obowiązku lub gdy wykonanie tego obowiązku z innych przyczyn stanie się niemożliwe, Prezes wezwie stronę, która go wyznaczyła do wyznaczenia w terminie 7 dni nowego Arbitra.
2. Gdy Superarbitr uchyli się od wykonania swego obowiązku lub gdy wykonanie tego obowiązku z innych przyczyn stanie się niemożliwe, Prezes w terminie 7 dni wyznaczy nowego Superarbitra.

§ 45

Superarbitrem może być wyłączenie osoba wpisana na listę Arbitrów i posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze.

Oddział 3 **Dowody**

§ 46

W postępowaniu przed Sądem Polubownym inicjatywa dowodowa należy do stron. Strony są obowiązane wskazać wszystkie dowody potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy. Skład orzekający może przeprowadzić dowód z własnej inicjatywy.

§ 47

1. Przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.
2. Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. To samo dotyczy faktów znanych składowi orzekającemu urzędowo, jednakże skład orzekający powinien na rozprawie zwrócić na nie uwagę stron.
3. Nie wymagają również dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości co do swej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.
4. Gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach, skład orzekający, mając na uwadze wyniki całej rozprawy, może fakty te uznać za przyznane.

§ 48

1. Skład orzekający może przeprowadzić dowód z dokumentów, dokonywać oględzin oraz przesłuchiwać strony, świadków i biegłych, a także korzystać z innych środków dowodowych.
2. Skład orzekający ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skład orzekający oceni na tej samej podstawie, jakie znaczenie nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu lub przeszkodom stawianym przez nią w jego przeprowadzeniu.

§ 49

Jeżeli przeprowadzenie dowodu wymaga wydatków, strona składająca wniosek dowodowy zobowiązana jest do pokrycia z góry kosztów przeprowadzenia dowodu, a jeśli ich precyzyjne ustalenie nie jest możliwe – do uiszczenia zaliczki na poczet tych wydatków.

§ 50

1. Jeżeli strona wnosi o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka, skład orzekający, a przed jego ukonstytuowaniem się Prezes lub Sekretarz Sądu mogą żądać od strony, aby przedłożyła zeznanie świadka na piśmie.
2. Z urzędu lub na wniosek strony, sąd może odebrać od świadka przyrzeczenie o treści ustalonej w art. 268 kpc.

§ 51

W razie potrzeby przeprowadzenia dowodu poza miejscem rozprawy, skład orzekający może zlecić taką czynność jednemu z Arbitrów lub przeprowadzić dowód w inny właściwy sposób.

Oddział 4 Rozprawa i posiedzenia

§ 52

1. Rozpoznanie sprawy odbywa się na rozprawie. Za zgodą stron, skład orzekający może rozstrzygnąć sprawę bez wyznaczania rozprawy, na posiedzeniu niejawnym.
2. W miarę możliwości rozprawa powinna odbyć się na jednym posiedzeniu. W razie konieczności Superarbiter może rozprawę odroczyć.

§ 53

1. O terminie i miejscu pierwszego posiedzenia zawiadamia strony Sekretarz.
2. W razie odroczenia rozprawy na następne posiedzenie, zawiadomienie to może nastąpić przez ogłoszenie podczas posiedzenia, na którym rozprawę odroczone.
3. Stronie nieobecnej na posiedzeniu należy zawsze doręczyć wezwanie na następne posiedzenie. Wezwanie powinno być doręczone co najmniej na tydzień przed posiedzeniem.
4. Nieobecność na rozprawie jednej lub obu stron, prawidłowo powiadomionych lub ich pełnomocników nie wstrzymuje postępowania.

§ 54

1. Rozprawa odbywa się w ten sposób, że strony - najpierw powód, a potem pozwany - zgłaszają ustnie swe żądania i wnioski oraz przedstawiają twierdzenia i dowody na ich poparcie.
2. Każda ze stron obowiązana jest do złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych.

3. Ponadto rozprawa obejmuje, stosownie do okoliczności, postępowanie dowodowe i roztrząsanie jego wyników.
4. W razie nieobecności strony na rozprawie Superarbiter lub wyznaczony przez niego Arbiter przedstawia jej wnioski, twierdzenia i dowody znajdujące się w aktach sprawy.

§ 55

1. Rozprawą kieruje Superarbiter.
2. Superarbiter otwiera, prowadzi i zamyka rozprawę, udziela głosu, zadaje pytania, upoważnia do zadawania pytań i ogłasza orzeczenia.
3. Superarbiter może odebrać głos, gdy przemawiający go nadużywa, jak również uchylić pytanie, jeżeli uzna je za niewłaściwe lub zbyteczne.

§ 56

1. Superarbiter zamyka rozprawę, gdy skład orzekający uzna sprawę za dostatecznie wyjaśnioną lub gdy skład orzekający uzna, że strony mogły wystarczająco przedstawić okoliczności, które uważają za istotne dla obrony swoich praw.
2. Superarbiter może otworzyć zamkniętą rozprawę przed wydaniem wyroku, jeśli skład orzekający uzna to za konieczne.

§ 57

1. Z rozprawy sporządza się protokół, który podpisuje Superarbiter oraz protokolant.
2. Protokół powinien zawierać:
 - 1) oznaczenie sądu, miejsca i daty posiedzenia, nazwiska Arbitrów i Superarbitra, protokolanta, stron, interwenientów ubocznych, ich pełnomocników oraz osób innych osób obecnych na rozprawie z oznaczeniem charakteru ich uczestnictwa,
 - 2) oznaczenie sprawy,
 - 3) przebieg posiedzenia, w szczególności wnioski i twierdzenia stron, wyniki postępowania dowodowego; zamiast podania wniosków i twierdzeń można w protokole powołać się na pisma przygotowawcze,
 - 4) czynności stron wpływające na rozstrzygnięcie sądu (ugoda, zrzeczenie się roszczenia, uznanie powództwa, cofnięcie, zmiana, rozszerzenie lub ograniczenie żądania pozwu).

Oddział 5 Orzeczenia

§ 58

1. Narada i głosowanie składu orzekającego odbywają się bez udziału stron.
2. Orzeczenie składu orzekającego zapada większością głosów.
3. Arbiter może zgłosić zdanie odrębne, czyniąc odpowiednią wzmiankę na orzeczeniu i przedstawiając pisemne uzasadnienie zdania odrębnego.
4. Ogłoszenie orzeczenia, z podaniem motywów, którymi kierował się skład orzekający, powinno nastąpić na posiedzeniu, na którym zamknięto rozprawę. W uzasadnionych przypadkach skład orzekający może odroczyć ogłoszenie orzeczenia na czas do dwóch tygodni. W postanowieniu o odroczeniu należy wyznaczyć termin ogłoszenia orzeczenia i ogłosić go niezwłocznie po zamknięciu rozprawy.

§ 59

1. Orzeczenia sporządzane są na piśmie wraz z uzasadnieniem w terminie 14 dni od ich ogłoszenia.

2. Odpis orzeczenia zostaje doręczony uczestnikom postępowania wraz z uzasadnieniem w terminie 14 dni od ogłoszenia orzeczenia.
3. Skład orzekający może odstąpić od uzasadnienia orzeczenia, jeżeli strony wyraziły na to zgodę.

§ 60

1. Orzeczenie Sądu Polubownego powinno zawierać:
 - 1) podstawę właściwości Sądu Polubownego,
 - 2) miejsce i datę wydania,
 - 3) oznaczenie stron i Arbitrów,
 - 4) rozstrzygnięcie o żądaniach stron lub o innym sposobie zakończenia postępowania,
 - 5) przytoczenie motywów rozstrzygnięcia,
 - 6) podpisy wszystkich członków składu orzekającego.
2. Orzeczenie powinno również zawierać rozstrzygnięcie co do kosztów postępowania.
3. Jeżeli któryś z członków składu orzekającego odmówi podpisania lub nie może podpisać orzeczenia, zaznacza się to na samym orzeczeniu. Orzeczenie podpisane przez większość składu orzekającego ma moc prawną.

§ 61

1. Skład orzekający z urzędu lub na wniosek strony prostuje niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki w orzeczeniu.
2. Strona może w ciągu tygodnia od ogłoszenia orzeczenia, zgłosić wniosek o jego uzupełnienie, jeżeli skład orzekający nie orzekł o całości żądania lub kosztów postępowania.

Oddział 6 ***Umorzenie postępowania***

§ 62

Sąd Polubowny orzeka o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli rozstrzygnięcie co istoty sprawy stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

DZIAŁ IV **KOSZTY POSTĘPOWANIA**

Rozdział I **Rodzaje kosztów**

§ 63

Koszty postępowania obejmują:

- 1) koszty sądowe,
- 2) koszty zastępstwa przez adwokata lub radcę prawnego.

§ 64

Koszty sądowe obejmują:

- 1) opłatę arbitrażową, z której pokrywane są wynagrodzenia Arbitrów,
- 2) opłatę kancelaryjną przeznaczoną na bieżące funkcjonowanie Sądu Polubownego, w szczególności utrzymanie sekretariatu Sądu Polubownego,

- 3) uzasadnione wydatki niezbędne do przeprowadzenia postępowania.

§ 65

1. Opłata arbitrażowa wynosi 60% wpisu, jaki w sprawie o tej samej wartości przedmiotu sporu byłby należny w postępowaniu przed sądem powszechnym.
2. Opłata kancelaryjna wynosi 15 % wpisu, jaki w sprawie o tej samej wartości przedmiotu sporu byłby należny w postępowaniu przed sądem powszechnym.
3. Do wydatków, o których mowa w § 65 pkt 3 należą w szczególności:
 - 1) uzasadnione wydatki poniesione związku z postępowaniem przez stronę, świadków i biegłych, w szczególności koszty przejazdów,
 - 2) należności biegłych i tłumaczy,
 - 3) opłaty należne innym osobom lub instytucjom,
 - 4) inne koszty należycie udokumentowane, niezbędne do przeprowadzenia postępowania.

Rozdział 2 Obowiązek pokrycia kosztów

§ 66

1. Do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która dokonuje czynności podlegającej opłacie lub powodującej wydatki lub wnioskuje o przeprowadzenie takiej czynności.
2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych skład orzekający, a przed jego ukonstytuowaniem się – Prezes Sądu, mogą tymczasowo zwolnić stronę od uiszczenia kosztów sądowych, jeśli strona złoży oświadczenie, iż nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie lub nie ma dostatecznych środków na ich poniesienie. Oświadczenie strony powinno obejmować dane o stanie majątkowym i dochodach, a w przypadku osób fizycznych również o stanie rodzinnym.
3. Niezależnie od spełnienia przez stronę przesłanek określonych w ust. 2 niniejszego paragrafu, skład orzekający, a przed jego ukonstytuowaniem się – Prezes Sądu, mogą tymczasowo zwolnić stronę od uiszczenia kosztów sądowych, tylko wówczas, gdy Organizator wyrazi zgodę na wyłożenie kosztów sądowych do czasu wydania rozstrzygnięcia w sprawie. W przypadku oddalenia powództwa strona zobowiązana jest do zwrotu wyłożonych przez Organizatora kosztów sądowych.
4. Skład orzekający, a przed jego ukonstytuowaniem się – Prezes Sądu, odmówi stronie tymczasowego zwolnienia od kosztów sądowych w przypadku oczywistej bezzasadności jej powództwa.
5. Tymczasowe zwolnienie od kosztów sądowych nie obejmuje wydatków związanych z postępowaniem w sprawie.

§ 67

1. Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty postępowania, niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.
2. W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Skład orzekający może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania.
3. Zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

4. W wypadkach szczególnie uzasadnionych skład orzekający może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.
5. Niezależnie od wyniku sprawy skład orzekający może włożyć na stronę lub interwenienta obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem.
6. Koszty procesu, w którym zawarto ugode, znosi się wzajemnie, jeżeli strony nie postanowiły inaczej.
7. Do czasu zakończenia postępowania w sprawie, na wniosek świadka lub biegłego zgłoszony w toku postępowania, Organizator może tymczasowo pokryć koszty przejazdu świadków i biegłych na czynności procesowe, dokonując zwrotu kosztów na ich rzecz.
8. Zarząd Organizatora w uchwale określi maksymalną wysokość kosztów przejazdu, które podlegają zwrotowi na rzecz stron, świadków i biegłych,

§ 68

1. Sąd Polubowny z urzędu zwraca stronie:
 - 1) całą uiszczoną opłatę arbitrażową od pozwu cofniętego przed wysłaniem jego odpisu innym stronom,
 - 2) połowę uiszczonej opłaty arbitrażowej od pozwu cofniętego przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana,
 - 3) jedną piątą uiszczonej opłaty arbitrażowej w sprawie, w której spór zakończył się zawarciem ugody.
2. W przypadku umorzenia postępowania Organizator może postanowić o dokonaniu zwrotu stronom całości bądź części uiszczonej opłaty arbitrażowej i kosztów przejazdów, a świadkom i biegłym kosztów przejazdu.

DZIAŁ V POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 69

1. Arbitrzy – członkowie składu orzekającego otrzymują wynagrodzenie za swoje czynności w wysokości 70 % najniższego wynagrodzenia za pracę, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, a Superarbiter w wysokości 100 % kwoty najniższego wynagrodzenia.
2. Wynagrodzenie w wysokości określonej w ust. 1 niniejszego paragrafu, przysługuje Arbitrom i Superarbitrowi od sprawy, która podlega rozstrzygnięciu przez skład orzekający, do którego zostali powołani. W przypadkach uzasadnionych zawilnością sprawy, wymagającą w szczególności rozpoznania na kilku posiedzeniach ze względu na zakres i rodzaj materiału dowodowego, Prezes Sądu Polubownego może podwyższyć wynagrodzenie dla członków składu orzekającego, nie więcej jednak niż o 200 %.

§ 70

1. Sekretarz, a w razie jego braku Organizator udostępnia do wglądu niniejszy regulamin lub wydaje jego odpis na pisemny wniosek osoby, która uprawdopodobni, iż może toczyć spór w postępowaniu przed Sądem Polubownym.
2. Wydanie odpisu niniejszego regulaminu następuje za odpłatnością, która nie może przekroczyć kosztów sporządzenia odpisu.

§ 71

W kwestiach nieuregulowanych niniejszym regulaminem Sąd Polubowny stosuje tryb postępowania jaki uzna za stosowny, nie naruszający jednakże zasad słuszności i sprawiedliwości oraz podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.